

Dosarul nr. 2ra-594/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, (A. Niculcea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (G. Dașchevici, S. Gîrbu, L. Bulgac)

DECIZIE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Liuba Dița reprezentată de avocatul Ion Negura,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Liuba Dița împotriva lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de apel depusă de către Igor Puiu, s-a casat hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 01 septembrie 2015, Liuba Dița a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat că la 25 iulie 2014, împreună cu soțul său Vasile Dița au avut o înțelegere verbală cu Teodor Buzîlan și Igor Puiu privind încheierea unui contract de prestări servicii în domeniul construcției la casa de locuit individuală situată în mun. XXXXX, ce le aparține cu drept de proprietate.

Reclamanta a precizat că conform înțelegerii, pârâții s-au obligat să efectueze lucrările de construcție a fațadei casei de locuit individuală, iar ea și soțul său Vasile Dița să achite în avans suma de 50 000 de lei.

La fel, a accentuat că împreună cu Dița Vasile, la 25 iulie 2014, i-au transmis lui Teodor Buzîlan cu titlu de avans, pentru procurarea materialelor de construcție suma de 35 000 de lei, fapt pentru care ultimul a semnat o recipisă, iar la 10 octombrie 2014, i-au transmis lui Igor Puiu sub semnătură suma de 15 000 de lei, cu titlu de

avans, pentru efectuarea lucrărilor de construcție, fapt confirmat prin mențiunea de pe recipisa din 25 iulie 2014.

Totodată, a indicat că deși pârâții s-au obligat să înceapă lucrările la data de 01 august 2014 și să le finalizeze până la începutul lunii septembrie 2014, acestea au fost începute la 12 septembrie 2014 și au durat două săptămâni, fără a fi finalizate, iar volumul de lucru efectuat era necalitativ și nu corespundea practicilor în construcția fațadelor.

Reclamanta a relevat că pe perioada efectuării lucrărilor de reparație a fațadei casei responsabil de chestiunile organizatorice era soțul său Vasile Dița, care fiind grav bolnav stătea acasă și urma să se interneze în spital pentru tratament, însă din cauza târăgării lucrărilor de către pârâți, ultimul nu s-a putut interna, boala progresând și mai mult, iar în consecință, la 28 octombrie 2014 a decedat.

După decesul soțului reclamantei, pârâții au trimis pentru continuarea lucrărilor de construcție a fațadei câteva persoane tinere, care erau necompetente în domeniul construcției. Ținând cont de faptul că timpul de afară deja nu permitea continuarea lucrărilor, reclamanta și-a exprimat dezacordul cu această situație creată și a solicitat pârâților să se prezinte la începutul primăverii anului 2015 să continue lucrările.

Astfel, a afirmat că în primăvara anului 2015, a contactat în mod repetat pârâții și i-a somat despre necesitatea de a continua construcțiile, însă aceștia au refuzat, fără a indica anumite motive întemeiate.

La 20 august 2015, Teodor Buzîlan s-a prezentat la oficiul avocatului, unde au fost discutate și negociate posibilitățile de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, totodată, fiindu-i înmănată o notificare, prin care a fost somat despre executarea obligațiilor, acordându-i în acest sens un termen de 5 zile.

Timpul acordat a expirat, iar pârâții refuză în continuare să-și onoreze obligațiile contractuale. Mai mult, aceștia au refuzat și restituirea sumei de 50000 de lei, primită în avans pentru efectuarea construcției.

Liuba Dița a relevat că, prin acțiunile neglijente și indiferente ale pârâților, i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral enorm.

Astfel, prejudiciul moral care se manifestă prin suferințe psihice, materializate prin plânsete, stres, nopți nedormite, disconfort pentru neonorarea obligațiilor de construcție a fațadei la casa de locuit, dar și prin faptul că soțul său a decedat, la estimat la suma de 50000 de lei, care constituie o sumă rezonabilă și corespunde caracterului și gravității suferințelor psihice suportate.

Reclamanta a indicat că pe lângă suma datorată, pârâții urmează să-i achite și dobânda de întârziere în sumă de 8 223, 28 lei, dat fiind că le-a fost transmisă suma de 50 000 de lei pentru efectuarea lucrărilor care nu au fost executate.

Liuba Dița a solicitat încasarea în mod solidar de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu a prejudiciului material în mărime de 50000 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 8223,28 de lei, a prejudiciul moral în mărime de 50000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 29 noiembrie 2017, Liuba Dița a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care suplimentar a solicitat încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 31851, 37 de lei.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat în mod solidar, de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu în beneficiul Liubei Dița a prejudiciului material cauzat în sumă de

46794,76 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 29 773, 01 lei, a prejudiciului moral în sumă de 20000 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 8 000 de lei, iar în total suma de 104 567, 77 de lei. A fost încasată de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu în mod solidar, taxa de stat în sumă de 2 397, 03 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 ianuarie 2018, Teodor Buzîlan reprezentat de avocatul Nina Ursu a declarat apel împotriva hotărârii din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 26 ianuarie 2018, Igor Puiu reprezentat de avocatul Snejana Pahomi a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Teodor Buzîlan și Igor Puiu, cu acordarea apelanților termen până la 27 iulie 2018 pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat în mărime de câte 2350 de lei fiecare.

Prin încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Teodor Buzîlan a fost restituit.

Prin decizia din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Igor Puiu, casată integral hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre, de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, cu încasarea de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu, în mod solidar în beneficiul Liubei Dița, suma de 46 794,76 de lei cu titlu de prejudiciu material și cheltuielile de judecată aferente judecării cauzei în mărime totală de 1403, 84 de lei. În rest, pretențiile înaintate de Liuba Dița cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral au fost respinse ca neîntemeiate.

La 02 ianuarie 2019, Liuba Dița reprezentată de avocatul Ion Negura a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind încasarea prejudiciului material în sumă de 59379,29 de lei, dobânzii de întârziere în mărime de 31851,37 de lei, prejudiciului moral în sumă de 50000 de lei și a cheltuielilor de judecată suportate pentru efectuarea raportului de expertiză în mărime de 3000 de lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 de lei, sau casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Totodată, a solicitat și compensarea din contul intimațiilor a cheltuielilor de judecată suportate pentru reprezentarea și examinarea cauzei în ordine de recurs.

În motivarea recursului, recurenta a menționat că instanța de apel la adoptarea soluției a dat o apreciere greșită raporturilor juridice stabilite între părți, a confundat efectele juridice care le produc actele juridice în prezenta speță, ca urmare a aplicat normele juridice care nu trebuiau aplicate, a respins nejustificat cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea raportului de expertiză în mărime de 3000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei, iar în final a pronunțat o hotărâre ilegală.

În continuare, a relevat că instanța ierarhic inferioară nu a luat în considerare circumstanțele cauzei, Raportul de expertiză anexat la materialele dosarului și

anume concluziile și recomandările, precum și alte probe care indică direct că pentru demolarea lucrărilor de finisare și termoizolare a fațadei este necesară o sumă de 12584,53 de lei, iar pentru lucrările de finisare și termoizolare cheltuielile se evaluează la suma de 46794,76 de lei, astfel suma totală a prejudiciului material cauzat constituie 59379,29 de lei, fapt confirmat în pct.6 Concluzii și Recomandări din Raportul de expertiză.

Totodată, a invocat că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia respingerii pretențiilor referitoare la încasarea cheltuielilor de judecată, or, la materialele dosarului au fost anexate bonurile de plată corespunzătoare care confirmă cu certitudine cuantumul cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul examinării cauzei, ce urmează a fi puse în sarcina intimaților.

La fel, neîntemeiat și eronat a fost respinsă și pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere, or, prin recipisa anexată la materialele cauzei se atestă faptul că pârâții au primit cu titlu de avans suma de 50000 de lei la 25 iulie 2014 și 10 octombrie 2014 pentru efectuarea lucrărilor de construcție a fațadei la casa de locuit individuală.

Astfel, a opinat că instanța de fond corect și legal a ajuns la concluzia încasării din contul pârâților a sumei de 31851,37 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, pretenție ce a fost respinsă ilegal de instanța de apel.

În final, recurenta a concluzionat că instanța de apel nu a examinat integral și luat în considerație toate probele și circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 01 noiembrie 2018, fiind expediată părților la 14 noiembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 02 ianuarie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 03 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Liuba Dița reprezentată de avocatul Ion Negura a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Liuba Dița, reprezentată de avocatul Ion Negura, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau

parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art.432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu, Liuba Dița a solicitat repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei și admiterii parțiale a acesteia, cu încasarea din contul lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu în mod solidar în beneficiul Liubei Dița a prejudiciului material cauzat în sumă de 46794,76 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 29773,01 lei, a prejudiciului moral în sumă de 20000 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 8000 de lei; a fost încasat de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu în mod solidar cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în mărime de 2397,03 lei; în rest acțiunea a fost respinsă.

Judecând apelul declarat de către Igor Puiu, instanța de apel l-a admis, a casat hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii; a fost încasat de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu în mod solidar în beneficiul Liubei Dița prejudiciul material în sumă de 46794,76 de lei și cheltuieli de judecată în mărime de 1403,84 de lei; în rest pretențiile înaintate de Liuba Dița au fost respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios conchide că concluziile instanțelor de judecată sunt greșite, reieșind din următoarele motive.

În conformitate cu art. 8 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: din contracte și din alte acte juridice; din

acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile; din hotărâre judecătorească în care sînt stabilite drepturi și obligații; în urma creării și dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege; în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma invențiilor și altor rezultate ale activității intelectuale; în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; în urma îmbogățirii fără justă cauză; în urma altor fapte ale persoanelor fizice și juridice și a unor evenimente de care legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art.512 alin.(1) din Codul civil (în vigoare în perioada de referință), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În conformitate cu art.514 din Codul civil(în vigoare până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

După cum denotă actele cauzei, la 25 iulie 2014, soții Dița au avut o înțelegere verbală cu Teodor Buzîlan și Igor Puiu privind încheierea unui contract de prestări servicii în domeniul construcției fațadei la casa de locuit individuală situată în mun. XXXXX, ce le aparține cu drept de proprietate.

Astfel, conform înțelegerii, Teodor Buzîlan și Igor Puiu s-au obligat să efectueze lucrările de construcție a fațadei casei de locuit individuală operativ și calitativ, iar Liuba Dița și soțul ei Vasile Dița să achite în avans suma de 50 000 de lei.

La fel, materialele cauzei atestă că întru respectarea angajamentelor asumate, la 25 iulie 2014, Vasile Dița, i-a transmis lui Teodor Buzîlan suma de 35 000 lei pentru procurarea materialelor de construcție necesare, iar la 10 octombrie 2014, Igor Puiu a primit în avans plată în mărime de 15000 de lei, fapt confirmat prin recipisa semnată de aceștia (f.d.13, Vol.I).

Deși lucrările urmau a fi efectuate operativ și calitativ în același an, acestea nu au fost duse până la capăt, fapt recunoscut atât de Liuba Dița cât și de Teodor Buzîlan și Igor Puiu.

Aici, instanța de recurs reține că conform raportului de expertiză nr.0219 din 26 iunie 2017, lucrările de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil, casă de locuit individuală, amplasată pe terenul înregistrat cu numărul cadastral XXXXX, situat în mun. XXXXX, s-au executat cu abateri de la procesul tehnologic de execuție și contrar prevederilor legii privind calitatea în construcții nr.721-XIII, din 02 februarie 1996 Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.25/259 din 25 aprilie 1996, art.19. Consecințele lucrărilor de finisare și termoizolare a fațadei necalitative sunt demonstrate prin unele defecte vizibile cum ar fi: căderi de tencuieli; lipsa colțarilor în unele sectoare; lipsa linierii pereților; geometria pereților neuniformă cu diferențe de la 2 mm la 13 mm; apariția fisurilor oblice și orizontale; neprelucrarea rosturilor; executarea stratului de nivelare necalitativ. Lucrările de finisare și termoizolare a fațadei nu sunt supuse lucrărilor de reparație.

Mai mult, s-a stabilit că criteriile constructive: A – rezistență și stabilitate; B – siguranță în exploatare nu sunt respectate, ceea ce nu permite exploatarea bunului imobil în siguranță conform destinației și incomodarea traiului beneficiarului. Defectele vizibile menționate depistate la lucrările de finisare și termoizolare a

fațadei bunului imobil, casă de locuit individuală, demonstrează că demararea lucrărilor s-a efectuat necalitativ cu abateri de la procesul tehnologic de execuție, cauzându-i un prejudiciu material proprietarului.

Prin urmare, instanța de recurs reține că Liuba și Vasile Dița și-au îndeplinit obligațiunile asumate și au transmis cu titlu de avans suma solicitată de către Teodor Buzîlan și Igor Puiu, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei, însă ultimii angajându-se să efectueze lucrări de construcție și reparație a fațadei casei de locuit au executat parțial lucrările, dar și acelea sunt necalitative și cu abateri de la procesul tehnologic de execuție, iar în consecință au cauzat un prejudiciu material Liubei Dița.

În acest sens, conform Raportului de expertiză nominalizat, se atestă că costul materialelor la lucrările de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil, casă de locuit individuală constituie 23764,76 de lei, iar costul lucrărilor de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil demarate de către executanții lucrărilor constituie 23030 de lei.

Totodată, din Raportul de expertiză nr.0219 din 26 iunie 2017 rezultă că lucrările de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil, casă de locuit individuală, amplasată pe terenul înregistrat cu numărul cadastral XXXXX, nu sunt supuse lucrărilor de reparație. Pentru exploatarea bunului imobil, casă de locuit individuală, în siguranță urmează a fi executate lucrări de demolare a straturilor de tencuială și termoizolare de pe pereții fațadei existente cu demararea lucrărilor de la zero potrivit procesului tehnologic de execuție, iar costul lucrărilor de demontare în scopul remedierii viciilor depistate în urma lucrărilor de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil, constituie 12584, 53 de lei.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că solicitarea Liubei Dița cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 59379,29 de lei este întemeiată, or, din Raportul de expertiză menționat se atestă cert că suma de 46794, 76 de lei constituie costul lucrărilor de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil, iar suma de 12584,53 de lei reprezintă costul lucrărilor de demontare în scopul remedierii viciilor depistate în urma lucrărilor de finisare și termoizolare a fațadei bunului imobil.

Cu referire la pretenția recurentei privind încasarea dobânzii de întârziere, Colegiul o consideră neîntemeiată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 619 alin. (1) Cod civil (în vigoare în perioada de referință), obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În acest sens, nu pot fi aplicate dobânzi de întârziere sumei solicitate cu titlu de prejudiciu material, deoarece obligația asumată de Teodor Buzîlan și Igor Puiu față de Liuba Dița nu este pecuniară, ci de execuție a anumitor lucrări de construcție.

Conform art. 512 alin.(1) Cod civil (în vigoare în perioada de referință), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art.602 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) stabilește că în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat, astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este

imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare. Dreptul creditorului de a cere despăgubiri în locul prestației se exercită în condițiile suplimentare de la art.609. Creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art.617. În cazul unui contract sinalagmatic, creditorul poate cere despăgubiri pentru neexecutarea obligației debitorului doar după rezoluțiune, conform art.737.

La caz, contractul a fost reziliat prin acordul părților, nici una din ele nemai dorind executarea acestuia, astfel, pretențiile reclamantei privind restituirea sumelor cade sub incidența prevederilor art. 738 Cod civil, care prevede că în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sînt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că în speță lipsesc premisele legale, instituite de legiuitor pentru încasarea dobânzii de întârziere, motiv pentru care pretenția respectivă este pasibilă de a fi respinsă.

Cerința Liubei Dița cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța de recurs o consideră neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, or, cele invocate de recurentă nu cad sub incidența art. 1422 și art.1423 Cod civil, în temeiul cărora prima ar fi îndreptățită să pretindă încasarea despăgubirilor morale, pornind de la faptul, că la caz nu se solicită repararea prejudiciului cauzat prin fapte ilicite, dar ca urmare a neexecutării obligațiilor contractuale, nefiind stabilită nici legătura de cauzalitate dintre acțiunile/inacțiunile lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu și agravarea stării sănătății soțului recurenteii soldată cu decesul acestuia.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată Colegiul lărgit reține următoarele.

Conform art. 82 al Codului de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) al Codului de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 21 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție Liuba Dița a fost scutită de la plata taxei de stat în sumă de 716,53 de lei (f.d.18-20, vol.II), astfel, instanța de recurs consideră că suma data urmează a fi încasă din contul intimațiilor Teodor Buzîlan și Igor Puiu.

Totodată este cert faptul că, pe parcursul examinării cauzei, Liuba Dița a suportat cheltuieli de judecată pentru efectuarea raportului de expertiză în sumă de 3000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului din 13 decembrie

2016 (f.d. 170, Vol.I) și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, ceea ce rezultă din bonul de plată din 10 iulie 2015 (f.d. 163, Vol.I), care la fel urmează a fi încasate de la Teodor Buzîlan și Igor Puiu în beneficiul recurentei.

Ca urmare, reieșind din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Liuba Dița, reprezentată de avocatul Ion Negura, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Liuba Dița se admite parțial.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Liuba Dița reprezentată de avocatul Ion Negura.

Se casează decizia din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Liuba Dița împotriva lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Liuba Dița împotriva lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu în beneficiul Liubei Dița prejudiciului material cauzat în mărime de 59379,29 (cincizeci și nouă de mii trei sute șaptezeci și nouă) de lei, 29 bani.

Se încasează din contul lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu în beneficiul Liubei Dița cheltuielile de judecată pentru efectuarea Raportului de expertiză în sumă de 3000 (trei mii) de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) de lei.

Se încasează din contul lui Teodor Buzîlan și Igor Puiu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 716,53 (șapte sute șaisprezece) lei, 53 bani.

În rest, acțiunea se respinge.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Galina Stratulat